

[Finansministeren.]

spørgsmål kan jeg først oplyse, at såvidt det er mig bekendt, er der ikke tidligere af statskassen ydet erstatning som følge af tøbrudsskader. Derimod har staten nogle gange ydet tilskud til delvis dækning af skader som følge af stormflod. En sådan hjælp er ydet til de skadelidte ved stormfloden i januar 1954. Endvidere har staten ved et par lejligheder ydet lån til landbrugere og frugtavlere, der havde lidt betydelige tab som følge af ekstraordinært kraftige haglbyger. Det var senest tilfældet i 1948 i Grindsted og Silkeborg. Derimod er der ikke i disse tilfælde ydet direkte tilskud. Endelig kan jeg oplyse, at der ikke er ydet tilskud fra staten til landbrugere, som led væsentlige tab som følge af oversvømmelserne i de våde somre 1950 og 1954.

Der er således ganske undtagelsesvis ydet støtte fra staten i tilfælde af vandskader, og da man på indeværende tidspunkt ikke har endeligt overblik over skadernes omfang på Falster samt over, om de vil blive dækket på anden måde, kan der endnu ikke tages endelig stilling til det rejste spørgsmål. I de tilfælde, hvor der tidligere er ydet tilskud fra staten, har der også fra lokal side været vist offervilje og hjælpsomhed, og jeg vil se med velvilje på anmodning om støtte til en lokal og privat hjælpeaktion; men i sidste instans er det et spørgsmål, der må afgøres af bevillingsmyndighederne.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et udvalg med henblik på revision af lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v. [af Damsgaard m. fl.]

(Første behandling findes i tidenden sp. 3253).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning

vedtoges enstemmigt med 115 stemmer.

Formanden: Der vil nu blive givet undervisningsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den følgende sag var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om præmiering af opsparing.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1076, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 295).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.

Udvalgets ordfører (Holger Eriksen): På udvalgets vegne skal jeg anbefale det ændringsforslag, der er stillet, og som går ud på at ligestille medlemmerne af foreningen Danske Andelskasser med sparekasserne. Når der har været nogen betænkelighed ved at medtage disse andelskasser, skyldes det, at de ikke på samme måde som sparekasser og banker er underkastet et tilsyn fra statens side, men efter at andelskasserne er indgået på at yde en solidarisk garanti for beløbene, og efter at de har erklæret at ville underkaste sig de kontrolforanstaltninger, som finansministeriet måtte ønske, har udvalget ikke haft nogen betænkelighed ved at tillade, at de bliver ligestillet med de øvrige pengeinstitutter, hvad angår modtagelse af indskud i henhold til den gældende lov.

Når jeg har sagt det, vil jeg gerne som mit partis ordfører fremføre i anledning af de fromme ønsker, som er kommet til udtryk gennem de forskellige mindretals udtalelser i betænkningen, at mit parti i og for sig også kunne have haft ønsker om ud-

[Holger Eriksen.]

videlser. Vi ville f. eks. have set med megen sympati på, om man havde været i stand til at betragte den opsparing, der foregår med henblik på at erhverve boligandele i andelsboligforeninger, på samme måde som den øvrige opsparing, men vi har været klar over, at hvis man først begynder at give udvidelser, er der ingen, der ved, hvor man standser. Rent principielt må vi se således på det, at vi med glæde er gået ind på at gennemføre det, som nærværende lovforslag indeholder, nemlig en opmuntring til at påbegynde en opsparing, men vi anser det for farligt at gå videre bl. a. af den grund, at hver gang man letter skattetrykket for de beløb, som kapitalen afkaster, lægger man øgede skatter på dem, hvis indkomster udelukkende hidrører fra arbejdsfortjeneste.

Nu er kapitalen jo ikke billig i dag; vort erhvervsliv vander sig under en rente, man i tidligere tider ville have betegnet som åger, og den, der har kapital, er derfor ikke dårligt stillet. Hvis man nu skulle instituere, at den indtægt, der er kapitalafkast, er finere end den, der stammer fra noget så vulgært som ærligt arbejde, og derfor skulle beskattes mindre hårdt, så var man dog vist ude i den rene parodi, også af den grund, at de forskellige samfundsborgere jo langt fra har samme mulighed for at kunne spare op.

Mit parti har derfor ikke fundet det forsvarligt at gå længere end til det, som lovforslaget giver udtryk for.

Thorkil Kristensen: Jeg må måske i anledning af de bemærkninger, den ærede ordfører for udvalget gjorde tilsidst, sige, at der er jo ikke tale om, at indtægt fra det daglige arbejde i øjeblikket behandles dårligere end indtægt af opsparret formue. Jeg kunne sige: tværtimod, idet formueindtægter ikke blot i mange kommuner er genstand for en kildeartsbeskatning, men også i statsbeskatningen er genstand for en særbeskatning, idet vi ikke blot har en indkomstskat, men også en formueskat. Der er altså ikke tale om, at formueindtægter skattemæssigt begunstiges i forhold til arbejdsindtægter.

Venstre kan iøvrigt tiltræde, at lovforslaget gennemføres med den ændring, der er foreslået i udvalgets betænkning. Vi er

tilfreds med, at andelskasserne kommer med sammen med banker og sparekasser. Derimod mener vi ikke, at spørgsmålet om lovgivningens forhold til den private opsparing er udtømmende behandlet med dette lovforslag. Den opsparing, der foregår kontant i pengeinstitutterne, er nyttig og værdifuld for de pågældende mennesker og for samfundet, men det samme gælder den opsparing, der foregår indenfor virksomhederne og i form af afdrag på gæld, og vi bør naturligvis på et eller andet tidspunkt have en mere almindelig behandling af opsparingsproblemet.

Der har været bestræbelser i denne retning, idet der for nogle år siden blev nedsat et udvalg, som afgav en betænkning til regering og folketing. Dette udvalg, som havde det ærede medlem hr. Øllgaard som formand, var iøvrigt inde på forskellige tanker om en eller anden skattemæssig begunstiggelse for opsparing i flere af de forskellige former, hvorunder opsparingen foregår i vort samfund.

Venstre har arbejdet med forskellige tanker i samme retning, og det vil jo nok være rimeligt i de kommende drøftelser vedrørende skattereformen at komme nærmere ind derpå, idet det sikkert vil være betimeligt, at det, der skal gennemføres på disse områder, knyttes så nøje som muligt til skattelovgivningen.

Vi forbeholder os derfor ved lejlighed at vende tilbage til disse spørgsmål, men jeg skal anbefale, at lovforslaget gennemføres med den af udvalget foreslåede ændring.

Poul Møller: Også det konservative folkeparti kan anbefale lovforslagets vedtagelse med de ændringer, der fremgår af betænkningen. Vi har ment, det var rimeligt, at andelskasserne fik samme mulighed for at tage imod disse præmieindskud som sparekasser og banker.

Dette lovforslag rører jo kun ved en flig af hele opsparingsproblemet, men vi tillægger det en vis betydning, at denne lov eksisterer, og at den bliver forlænget gennem vedtagelsen af det foreliggende forslag, idet det er oplyst for os fra banker og sparekasser, at loven i og for sig har virket efter sit formål i det første år, hvori den har været gældende. Vi tror, at den også fremover vil have sin betydning for op-

[Poul Møller.]

sparingen i det hele taget; men det er jo kun en mindre del af opsparingen, der finder sted på denne måde, og vi ved ikke, om det overalt drejer sig om ny opsparing, ligesom vi heller ikke ved, hvor meget der går fra andre konti for at blive flyttet over til disse præmieringskonti. Vi har derfor under udvalgsforhandlingerne forsøgt, om vi kunne få en præmieringsordning på et bredere grundlag, dels således at de beskedne maksimumsbeløb i forslaget blev forhøjet, så at man også kunne præmiere indskud, der var større end 2 000 kr., dels således at borgere, som ikke falder ind under de indtægtsbestemmelser, loven rummer, kunne få lejlighed til at blive præmieret, hvis de foretog en ekstraordinær opsparing.

Vi har endelig sammen med venstres repræsentanter i udvalget fremlagt en skitse til en almindelig lettelse i indkomstbeskatningen af de meget små formueejere. Det drejer sig ikke om de formueskattepligtige, fordi vi mente, det var rigtigst, at de formueskattepligtiges problem blev løst i forbindelse med behandlingen af formueskatten indenfor skattereformudvalget og eventuelt ved behandlingen af udskrivningsloven for det kommende skatteår. Det drejer sig om formueejere, som altså er under den almindelige formueskattegrænse på de 20 000 kr., og skitsen havde til hensigt, at disse formueejere, såfremt formuen ikke udgjorde mere end 10 000 kr., skulle have et nedslag i deres indkomst på 500 kr., hvilket stort set svarer til renten, i hvert fald hvis man fuldtud har 10 000 kr. Derefter skulle der finde en aftrapning sted, således at nedslaget helt faldt bort ved grænsen på de 20 000 kr., og problemet for dem, der har over 20 000 kr., skulle så, som jeg allerede har nævnt, løses i forbindelse med formueskatteproblemet i den almindelige udskrivningslov.

Jeg erkender, at det kunne diskuteres, hvorvidt et sådant forslag var teknisk forsvarligt, men det var en tanke, en skitse, som vi forelagde udvalget til drøftelse. Det viste sig, at det ikke var muligt for os at vinde tilslutning til denne tanke, men at man hellere så hele sagen henvist til behandling sammen med formueskatteproblemet for det kommende år. Jeg nævner det her for at vise, at vore veje stadigvæk går henimod en større lettelse af opsparingen — ikke af

hensyn til landets formueejere, men for at skabe et grundlag for landets investeringer og landets produktion — for at få mere opsparing.

Det er vor overbevisning om, at dette er nødvendigt, der har ført til fremsættelsen af denne tanke i udvalget. Vi vil vende tilbage til den ved formueskatteovens behandling, og vi vil også i forbindelse med andre sagers behandling have for øje, at det gælder om i de kommende år, hvis vi skal løse de store investeringsopgaver, at forøge opsparingen. Vi vil medvirke til dette lovforslags vedtagelse, fordi det går i den rigtige retning, men vi overvurderer ikke lovens betydning.

Axel Sørensen: Udvalgets behandling af forslaget om præmiering af opsparing kan måske synes at have været lidt længe; måske den også har været lidt langsom, men man må håbe, at de ændringer, som udvalget har været enig om at få indføjet i loven, må bidrage til at højne indstillingen overfor opsparingen, og at forslaget må være en appel til flere og flere om at slutte op om opsparingen.

Det er oplyst overfor udvalget, at sparekasserne i 1955 modtog indskud på 57 mill. kr., fordelt på 37 500 konti, og at bankerne modtog 33 mill. kr. på 23 200 konti. Samtidig har pengeinstitutterne oplyst, at den overvældende del af disse sparere er nye kunder, der er mødt frem i pengeinstitutterne med deres opsparede kapital for at binde midler til senere anvendelse og derved deltage i præmieringsopsparingen. Mange af disse opsparere har været unge, som har benyttet præmieopsparingsordningen som led i deres opsparing, men fra samme side er der med tilslutning fra pengeinstitutterne rejst betænkeligheder ved bindingsperioden, og derfor er dette forslag, hvorved man ophæver bindingsperioden, fremkommet.

Fra det radikale venstres side har vi i udvalget fremført tanker om en bredere form for præmiering af opsparing, således at man i særlig grad kunne fremme mulighederne for at opnå egne selvstændige hjem og virksomheder. Vi er enige med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen i, at man må søge frem til en ordning på bredere basis, som giver mulighed for større op-

[Axel Sørensen.]

sparing på andre områder. Men disse mange forskellige paralleller må tages op til dyberegående overvejelse og behandling, end det har været muligt her under udvalgsbehandlingen.

Det ærede medlem hr. Poul Møller nævnte, at man fra et mindretals side har rejst spørgsmålet om nedslag i indkomsterne for de skatteydere, som har en formue under 20 000 kr., altså under skattegrænsen for formuebeskatningen. Det har vi fra det radikale venstres side ikke kunnet tiltræde, idet vi mener, at en opgave som denne bør fremmes gennem skattereformudvalget, hvor vi måske i de nærmest kommende dage vil komme til at tage stilling til den.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale at stemme for det af udvalget stillede og af finansministeren tiltrådte ændringsforslag.

Alfred Jensen: Da dette lovforslag var til første behandling, gav jeg udtryk for, at den kommunistiske gruppe ikke kunne gå ind for det. Jeg henviste til, hvad vi tidligere har fremført ved behandlingen af spørgsmål af denne art og ved lovforslag, som har været behandlet tidligere. Vi har den opfattelse, at en række medborgere, der er relativt gunstigt stillet, får muligheder for at blive præmieret, og at en stor del af de medborgere, der er ret ugunstigt stillet, men alligevel må foretage opsparing, kommer til at betale omkostningerne derved. Det forekommer os, at det er en urimelig ordning at gennemføre.

Nu ser vi i betænkningen, at udvalget har været inde på de samme problemer, har behandlet spørgsmålet om, hvordan man ligestiller andre medborgere, der foretager opsparing, med dem, der er i stand til at opfylde de krav, der stilles af lovgivningen. Det er karakteristisk, at man har måttet give op i bestræbelserne for at søge frem til en løsning. De forhåbninger, som man nu her fra talerstolen udtrykte om, at det vil lykkes at nå til en løsning frem i tiden, kan man naturligvis dele, men mon ikke de er en lille smule for lysegrønne, og mon de ikke er urealistiske? Allerede da vi i sin tid havde et udvalg, der behandlede hele problemet, var nogle af disse spørgsmål fremme til overvejelse, og de blev taget med

i beregningerne af, hvordan man skulle lave en sådan ordning vedrørende præmiering af opsparing, hvor man forsøgte at skifte sol og vind lige til alle sider, men der blev som bekendt ikke noget lovforslag ud af bestræbelserne dengang, fordi det syntes ret umuligt at finde frem til en rimelig og retfærdig løsning. Det viser sig ved det arbejde, der her er gjort, at man ikke er kommet stort længere frem. Det, man kan nå frem til ved en præmiering af denne art, er at give præmie til relativt godt stillede medborgere.

Vi må fra den kommunistiske gruppes side afvise dette lovforslag. Hvis der skal gennemføres lettelser, må det ske på den måde, at man giver en lettelse i beskatningen for alle medborgere; og hvis man vil fremme opsparingen, må man ændre lovgivningen på en sådan måde, at man virkelig støtter opsparingen; det gør man ikke i alle led af den lovgivning, vi har. Endelig må man føre en fast og stabil politik, som sikrer pengenes værdi fremefter; det vil bidrage langt bedre til opsparing end foranstaltninger af denne art.

Oluf Pedersen: Retsforbundet kan ikke anbefale det foreliggende lovforslag. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg slet ikke havde ventet at se dette lovforslag igen, efter at det blev henvist til behandling i udvalg. Jeg havde i hvert fald regnet med, at der fra udvalget var kommet en betænkning med en redegørelse for, hvordan loven havde virket, og jeg går ud fra, at når vi ser dette lovforslag igen, skyldes det, at man ikke har undersøgt ordentligt, hvad der i virkeligheden sker ved en lovgivning af denne art.

Jeg minder i denne forbindelse om, at der i det sagkyndige udvalg, som blev omtalt af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, var tre partiers repræsentanter — forøvrigt tre partier, som har flertal her i tinget — som gik meget skarpt imod lovforslaget og velmotiveret redegjorde for, hvor galt det ville virke. Disse virkninger kunne man vel have nået at komme nærmere ind på i udvalget; men det har man ikke gjort. Foreligger der i det hele taget oplysninger for udvalget? Har udvalget undersøgt, hvor stor en opsparing der fandt sted i fjor, hvordan den stillede sig

[Oluf Pedersen.]

i forhold til tidligere år, og hvad ordningen har kostet staten? Det har det velsagtens, men jeg synes, det er god gammel skik, at oplysningerne kommer med i betænkningen. Jeg har ledt efter dem. Jeg synes ikke, at udvalget har gjort sit arbejde godt, og jeg håber, at man, når lovforslaget nu går tilbage til udvalget, vil gøre sit arbejde bedre i næste omgang og ikke stadigvæk aflevere halvgjort arbejde.

Såvidt jeg kan se, var det naturligt, om opsparingen var steget meget stærkt her i landet i de senere år, også langt stærkere end tidligere, fordi vi har den meget høje rentefod; det skulle naturligt give en større stigning i indskuddene i banker og sparekasser. Vi har dobbelt så høj en rentefod som Norge. Denne høje rentefod begunstiger den passive kapital, medens det går ud over erhvervslivet. Men det er da mærkeligt, når man har sådan en høj rentefod til begunstiggelse for den passive kapital og til skade for erhvervslivet, så at lave en ordning, hvor man yderligere præmierer renteudbyttet og, som det ærede medlem hr. Holger Eriksen ganske rigtigt sagde, lægger større byrder på arbejdet, idet det, man giver som præmie, som tilskud til arbejdsfri indkomst, skal betales gennem andres arbejde; på anden måde kan man ikke skaffe dækning for det tilskud, man giver gennem præmieopsparingen.

Da vi havde sagen til første behandling, gentog jeg de betragtninger, som i 1952 var blevet fremført af retsforbundet i betænkningen fra udvalget vedrørende skattelempelser for privat opsparing. Vi mener, at lovgivningen om præmieopsparing strider mod ret og rimelighed, idet man lader andre betale for præmieringen af opsparing. Vi mener ikke, det er nogen statsopgave at tage fra den ene borger og give til den anden. Det er det, man kalder velfærdspolitik, men det er en form for velfærdspolitik, som vi må fordømme. Det har ikke noget med velfærd at gøre, det er vel snarere statsplanøkonomi.

Dernæst gjorde vi dengang i udvalget gældende — og det er der ingen der har villet bestride — at ordningen er ganske ukontrolabel og medfører en stor udgift for statskassen, selvom stigningen i opsparingen er aftagende. Hvis man vil

fremme opsparingen, er midlet naturligvis at standse inflationen, at sætte en stopper for pengeforringelsen, men den befordres tværtimod ved loven og den beskatning, som skal fremskaffe midler til præmiering. Jeg mener, at selve inflationen er en naturlig følge af det trossede skattesystem, vi har. Nå, det er vel meningen, at man fra de fire skattepartiers side ved hjælp af dette lovforslag vil stikke blå i øjnene på folk. Argumenter hjælper vel heller ikke; hvis de gjorde det, ville jeg henstille, at man læste den socialdemokratiske mindretalsudtalelse i betænkningen fra 1952, der er helt på linie med retsforbundets. Jeg tror, det var rigtigt, hvad vi dengang skrev.

Jeg ved ikke, om socialdemokratiet mener, at det var rigtigt, hvad de skrev, dengang betænkningen kom. Men jeg spørger: Vil og kan man oplyse, hvad præmieopsparingen har kostet staten? Sidst blev spørgsmålet afvist med den begrundelse, at ordningen ikke havde virket et helt år, men det har den jo nu. Altså, hvad har præmieopsparingen kostet staten, og kan man oplyse, hvordan det har indvirket på opsparingen? Såvidt jeg kan se af de oplysninger, der foreligger fra statistisk departement, voksede indskuddene i sparekasserne fra 1952 til 1953 med 195 mill. kr., fra 1953 til 1954 voksede de med 211 mill. kr., men fra 1954 til 1955, altså i det år, da man begyndte at præmiere opsparingen, voksede de kun med 97 mill. kr., altså kun med halvt så meget. Med andre ord: efter at man er gået over til statspræmieret opsparing, oven i købet med et beløb, der vil gå ind som forøget opsparing, har resultatet været, at stigningen i indskuddene i banker og sparekasser kun er blevet halvt så stor, som dengang man ikke præmierede opsparing. Jeg gad nok vide, til hvad nytte man har ofret disse penge, når dette er blevet resultatet.

At man har fået dette resultat frem, er forsåvidt naturligt, for er der nogen penge, som folk selder op, så er det først og fremmest deres renteindtægter; er der nogen form for indtægt, som man i almindelighed ikke sparer op, er det utvivlsomt renteindtægter. Hvis en mand har den formue, han synes han behøver, og han så får en renteindtægt af den, så selder han denne op. Den indtægt, folk har gennem deres

[Oluf Pedersen.]

arbejdsindsats, har de meget større omsorg for end den, de får foræret gennem præmieopsparing, gennem renteindtægt. Den høje rente, som giver den store ufortjente eller i alt fald arbejdsfri indkomst, er netop en del af baggrunden for, at opsparingen utvivlsomt er blevet mindre, end den ville have været, hvis disse penge var kommet den arbejdende befolkning tilgode; i stedet for straffer man nu gennem den høje diskonto erhvervslivet. Jeg synes, det er ganske naturligt, at der som følge heraf er indsat mindre beløb som indskud i sparekasserne, end der ellers ville være blevet, for det er netop den arbejdsfri indkomst, som er steget i disse år.

Man må i den forbindelse huske på den socialdemokratiske påstand om, at præmiering af opsparing også kan opnås ved, at man laver en ompostering. Det vil jo sige, at man i virkeligheden her har en form for, om jeg så må sige, lovligt skattesnyderi. Jeg forstår ikke, at man her i tinget kan enes om at præmiere lovligt skattesnyderi, hvad man i virkeligheden gør ved præmiering af opsparing, idet det utvivlsomt er rigtigt, hvad der siges i den socialdemokratiske mindretalsudtalelse i betænkningen fra 1952, at man ikke kan kontrollere omstændighederne, og at der derfor kan blive tale om en opsparing, der fremkommer alene ved ompostering.

Men jeg vil altså gerne spørge: Hvad har ordningen kostet staten, og hvordan er det gået med opsparingen? Kan vi, når vi kommer til tredje behandling af lovforslaget, få en redegørelse f. eks. angående de sidste fem års forhold? Det er givet, at de bedst stillede, de, som har evnen til at spare op, begunstiges ved gennemførelsen af et lovforslag som det foreliggende, og at de ringest stillede, familier med mange børn, unge, som skal investere penge i bedriften, og alle de, der rammes af sygdom, kommer til at betale til de gunstigst stillede.

Jeg synes, at lovens idé er uretfærdig. Den er forsåvidt på linie med den tanke, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gentagne gange har været inde på, nemlig at flytte indtægten over til de rige, fordi de rige er flinkere til at spare op; de fattige

sparer jo ikke op, for det kan de ikke under de nuværende uretfærdige samfundsforhold, hvor man gennemsnitlig plyndrer hver fattig familie her i landet for 5 000 kr. om året i skat.

Lad mig sige til slut, at ændringsforslaget synes mig uden større betydning; men jeg mener, at lovforslaget bør have en mere grundig udvalgsbehandling, og jeg vil håbe, det kan få en så grundig udvalgsbehandling, at vi aldrig ser det mere.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke udvalget for tilslutningen til lovforslaget, og jeg kan tiltræde det ændringsforslag, som udvalget har stillet.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed optage en lang drøftelse af forholdet mellem skat og opsparing, idet jeg dog gerne vil understrege, at det er min opfattelse, at den samlede opsparing her i landet først og fremmest er afhængig af produktionens udvikling. Det er indkomstudviklingen og stigningen i indkomsten, der er afgørende for opsparingens samlede omfang, langt mere afgørende, end hvordan vi indretter vor skattelovgivning. Dette fremgår iøvrigt også klart af udviklingen i de senere år. Det har vist sig, at i de år, da indkomsten totalt er steget mest, er opsparingen også steget; jeg kan henvise ærede medlemmer, der nærmere vil studere dette, til de numre af „Statistiske Efterretninger“, der omhandler landets økonomi i årene 1947—55, og jeg kan måske særligt bede det ærede medlem hr. Oluf Pedersen læse disse numre.

Det er klart, at man så iøvrigt kan forsøge mere eller mindre at præmiere eller stimulere til opsparing indenfor forskellige områder. Det lovforslag, der behandles her i dag, skulle stimulere opsparingen i banker og sparekasser, og det gør det. At der så her opstår uretfærdigheder overfor andre opsparingsformer, det har vi alle været klar over i udvalget, og man vil også i skatteudvalget prøve, om man kan bøde derpå; det er jo meget vanskeligt at gøre dette. Jeg kan som eksempel her tage det forslag om skattelettelse, som det ærede medlem hr. Poul Møller nævnte, og som er fremlagt i det udvalg, der har behandlet dette lovforslag. Efter dette forslag skulle man kunne få et nedslag i sin indkomst på, såvidt

[Finansministeren.]

jeg erindrer, op til 500 kr., hvis den skattepligtige formue var 10 000 kr. og derunder; hvis formuen var mellem 10 000 og 20 000 kr., blev dette nedslag aftrappet, således at det var 0 kr. ved 20 000 kr.s formue. Det havde bl. a. den ejendommelige følge, at hvis man havde en formue på mellem 20 000 og 10 000 kr. og brugte noget af denne formue, fik man præmiering for opsparing. Det var en højst ejendommelig konsekvens af forslaget. Endvidere havde det med hensyn til de mindre formuer også den ejendommelige konsekvens, at når man på grund af ændret ejendomsskyldvurdering måske fik en større formue, fik man et nedslag i beskatningen. Jeg tror nok, at venstre støttede dette forslag — jeg ved dog ikke, om det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gjorde det, det skulle i hvert fald undre mig — men de konservative og venstres repræsentanter i udvalget henvises til at fremlægge forslaget i skatteudvalget. Det er ikke kommet der endnu, men vi kan jo tale om det, hvis det kommer.

Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen er meget utilfreds med denne lovgivning. Det ærede medlem beklagede sig over, at der ikke var kommet tilstrækkelige oplysninger frem. Hertil kan jeg kun sige, at udvalget har fået tilstrækkelige oplysninger — det tilkommer jo ikke mig at tage stilling til, i hvilket omfang sådanne oplysninger, der foreligger for udvalget, skal optrykkes i betænkningen. Jeg kan kun sige, at man har fået oplyst, at banker og sparekasser tilsammen i 1955 har oprettet præmieringskonti til et beløb af 90 mill. kr. 5 pct. heraf — det er jo den præmie, vi giver fra det offentliges side — er 4½ mill. kr. Så kan man altid drøfte, hvor stor en del af disse 90 mill. kr. der er nyopsparing. Det ærede medlem hr. Oluf Pedersen mener, at der ingen nyopsparing er, men det er ganske givet urigtigt. Ingen vil påstå, at samtlige 90 mill. kr. er nyopsparing, men en væsentlig del af dem er nyopsparing, det er ganske givet. Alle de udtalelser, vi

har — også fra banker og sparekasser — tyder på, at der er en ikke ubetydelig nyopsparing blandt de 90 mill. kr.

Endelig er der en meget væsentlig ting, jeg gerne vil have lov at nævne, og som både banker og sparekasser er inde på, nemlig at der kommer diskussion omkring opsparingen. Sparekasserne udtrykker det således — hvis jeg må have lov at citere af et brev fra sparekasserne — at „præmieringen i det hele taget har betydet et bedre klima for opsparingen“. Bankerne udtrykker det i deres skrivelse på denne måde: „Ordnningen har iøvrigt fremkaldt interesse om hele opsparingsproblemet“. Jeg tror, dette er en virkning af hele denne ordning, som man ikke skal se bort fra. Jeg er derfor, selvom jeg stadig betragter det som en overgangsordning, tilfreds med, at der nu bliver mulighed for at forlænge denne præmieringsordning i 2 år.

Oluf Pedersen: Må jeg først sige til den højtærede finansminister, at det i høj grad må betvivles, at loven om præmiering af opsparing vil virke efter sin hensigt. Er ministeren ikke enig med mig heri? Det står dog i den socialdemokratiske udtalelse i betænkningen angående skattelempler for privat opsparing. Dernæst hævder jeg, at bestemmelserne kan omgås på forskellige måder. Er ministeren ikke enig med mig heri? Det står i hvert fald i den socialdemokratiske udtalelse. Endelig siger man udtrykkeligt i den socialdemokratiske mindretalsudtalelse, at præmieringen vil være uretfærdig. Jeg spørger: Er den højtærede minister ikke enig heri? Disse spørgsmål synes jeg det i og for sig var meget rart at få besvaret, for hvis ministeren er enig med mig, er det jo en gal lov at lave. Jeg er enig med den højtærede minister i, at selve landets økonomiske forhold i allerhøjeste grad har betydning for mulighederne for en opsparing — det er klart. Men om præmieringen spiller nogen som helst rolle, det er det, der i den socialdemokratiske mindretalsudtalelse ytredes tvivl om — og

[Oluf Pedersen.]

som jeg også tvivler om. Jeg vil gerne bede om, at vi til tredje behandling får oplysningerne om, hvordan loven har virket, og hvor meget der er sparet op i fjor. For jeg har set i arbejdsgiverorganet „Dagens Nyheder“ for 17. december, at en undersøgelse har vist, at der havde fundet en præmieopsparing sted på 100 mill. kr., og det vil sige, at det skulle koste staten 15 mill. kr. Men nu siger ministeren, at det kun drejer sig om en udgift for staten på ½ mill. kr. Begge dele kan dog ikke være rigtige.

Finansministeren (Kampmann): Hvis nu det ærede medlem dæmpede sit temperament og hørte efter, ville det måske hjælpe. Altså, der er opsparret 90 mill. kr. i 1955; 5 pct. af 90 mill. kr. er 4½ mill. kr. — jeg gentager 4½ mill. kr. Man kan jo ikke tage 15 pct. deraf; det er for tre år. Jeg taler om den årlige udgift for staten ved en opsparing på 90 mill. kr., og det er 4½ mill. kr. Derefter gentager jeg — og nu vil jeg bede det ærede medlem høre efter — at hvis blot en væsentlig del eller blot halvdelen af de 90 mill. kr. er nyopsparing, så har det en god virkning på vor økonomi.

(Kort bemærkning).

Oluf Pedersen: Jeg hørte ikke, at ministeren sagde 4½ million, jeg hørte kun den halve million... (*Finansministeren* [Kampmann]: Man skal ikke løbe med en halv vind!). Ja, ja, men derfor er det netop, jeg beder om at få tallene i betænkningen, så at man kan læse dem. Det er klart, at det andet kræver visse forudsætninger. (Munterhed). Ja, ja, jeg sad ved ordførerbordet, jeg hørte efter, så godt jeg kunne.

Jeg mener i og for sig ikke, at ministeren har ret, hvad de 4½ mill. kr. angår. Jeg synes, at det koster 15 mill. kr. for en tre-årig periode. Men gavner det i det hele taget? Hvis det gavner, så er det altså forkert, hvad der står i den socialdemokratiske mindretalsudtalelse i betænkningen fra 1952. Den siger netop, at det kan ikke ventes at spille nogen rolle for opsparingen. En mand kan lave omposteringer og få det pågældende beløb præmieret af staten. Det er fuldkommen Ebberød Bank, det

ved vi jo. Altså, man behøver ikke at spare mere op end ellers, ja, man behøver ikke engang at spare op, man skal blot postere om, så får man beløbet præmieret. Der står i den socialdemokratiske udtalelse, at der kan laves alle mulige streger for at få denne præmiering, og tror man ikke, folk lærer disse streger? Det vil sige, at det er en lovgivning, der direkte opfordrer til et lovskabt skattesnyderi. Skal man lave en sådan lov her i tinget? Det synes jeg ikke man behøver; folk kan nok alligevel finde på at snyde i skat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 8. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg med henblik på revision af lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v. (Jfr. folketingets beslutning af 7. marts 1956).

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i beværterloven.

Mødet hævet kl. 14¹⁰.

66. møde.

Torsdag den 8. marts kl. 13.

Første næstformand (Arnh Jensen): Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Ombudsmandsudvalget har afgivet betænkning og indstilling angående instruks for folketingets ombudsmand. Eksemplarer vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg med henblik på revision af lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v.

(Jfr. folketingsbeslutning af 7. marts 1956).

Valgt blev: *Horn, Lysholt Hansen, Poul Hansen (Grenaa), Hougaard, Per Hækkerup, Kolbjørn, Ravn, Sofie Pedersen, Damsgaard, Karlskov Jensen, Kr. Juul, Krogh, Ellen Poulsen, Ninn-Hansen, Hvidberg, Gertie Wandel og Jørgen Jørgensen (Lejre).*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i beværterloven.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1473, fremsættelsen i tidenden sp. 3009).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Axel Ivan Pedersen: De bemærkninger, som jeg på den socialdemokratiske gruppes vegne ønsker at gøre til det af den højtærede handelsminister fremsatte forslag om ændringer i beværterloven, vil jeg gerne indlede med at sige, at en lovgivning på dette område ikke ensidigt dækker en enkelt del af befolkningen, den del, som i mere eller mindre udstrækning har sit erhverv i

tilknytning til de forskellige arter af hotel- og restaurationsvirksomhed. Beværterloven er ved siden af at være en næringslov tillige en beskyttelseslov, gennem hvilken samfundet søger at sikre sig mod, at næringsudøverne misbruger den privilegerede stilling, en bevilling giver.

Men da det forholder sig således, som den højtærede handelsminister udtrykte det i sin fremsættelse, at der her er tale om et sagsområde, hvor meningene ikke deler sig strengt efter politiske linier, vil mine bemærkninger vel også ligesom ministerens være præget af min personlige opfattelse af de foreliggende problemer, selvom jeg i det store og hele vel nok tillige dækker mine partifællers stilling til lovforslaget.

Det fremsatte lovforslag bygger på det materiale, alkoholkommissionen af 1947 har samlet i sine betænkninger, og da der ikke her har været ubetinget enighed i stillingen til problemerne, er der heller ikke ved lovforslaget taget stilling til problemerne. Det er således interessant at lægge mærke til, at ministeren adskillige gange — jeg tror mindst 10 gange — bruger udtryk som f. eks., at dette spørgsmål formentlig egner sig til forhandling i udvalg, eller at det udvalg, der formentlig bliver nedsat, må se nøjere på de foreliggende uoverensstemmelser.

Det er herigennem klart tilkendegivet, at der forestår et omfattende udvalgsarbejde, en opfattelse, som jeg fuldtud deler, og som jeg håber må resultere i et udfra et samfundsmæssigt synspunkt tilfredsstillende resultat.

Som allerede antydnet er der her tale om en dobbeltsidet lovgivning, og jeg skal såvidt muligt søge at opdele mine bemærkninger udfra denne opfattelse og i disse fremsætte mere principielle betragtninger, så meget mere, som jeg har forstået det sådan, at den højtærede minister ikke har lagt sig fast på de enkelte paragraffer i forslaget.

Som allerede antydnet grunder beværternæringen sig på et bevillingssystem, der gennem årene har gennemgået en interessant udvikling fra en tid i begyndelsen af sidste halvdel af forrige århundrede, hvor næsten enhver, som havde lyst, kunne nedsætte sig som værtshusholder — med det resultat, at vi på dette tipspunkt havde 1